

ITALIJA SE JE PODALA, a vzlic temu smo v vojni z njo ne samo zaradi nemških čet, ki jo branijo, ampak tudi radi tega, ker kralj in Badoglio s svojo predajo nista imela pod kontrolo njune armade, ki je štela krog tri milijone dobro oboroženih mož, bržkone precej več. Nemcev ni hotela izgnati iz svoje dežele nego jo je prepustila skoro brez odpora Hitlerjevimi četam. Kralj in Badoglio pa sta pobegnila iz njunega Rima pod naše varstvo. Na gornji sliki je skupina gladnih italijanskih vojakov, ki so se predali ameriški invazijski armadi čim so jo ugledali, v nadi, da dobe od nje zaščito in hrano.

Dogodki v Italiji drugačni kot se jih je pričakovalo

CHURCHILLOVA BOJAZEN O "BREZVLADJU". KRITIKI V ANGLIJI IN V AMERIKI ZELE POJASNIL. — KDO JE KRIV, DA "DUCE" NI BIL POSLAN NA VARNO V AFRIKO?

Dogodki v Italiji so se v zadnjih par tednih razvijali v marsičem drugače kot pa so nam mnogi prerokovali, da se bodo. Zato jih sedaj razlagajo na vse sorte načine. Eni dokažujejo, da gre vse po načrtu kot si ga je zavezniško poveljstvo načrtovalo, a drugi pa, da so bile storjene v kalkulacijah napake, kakršnim se bi bilo lahko ogniti.

Spremembe v dveh mesecih
Taktika zaveznikov je bila privabiti Italijo v sklenitev premirja in v ta namen so se vršila s kraljem in njegovimi zaupniki za Mussolinijevim hrbtom tajna pogajanja od kar je Italija izgubila vojno v Afriki. Bila so zaključena 3. septembra, dne 8. septembra pa je Badoglio po radiu in v tisku oznanil sklenitev premirja in pozval italijansko armado in mornarico, da naj prenehata z bojem proti zavezniški armadi, postavi pa naj se v boj proti komurkoli drugemu, ki bi ogrožal deželo. V mislih je imel Nemce. Italijan-

skim poveljnikom so bila dana navodila, da naj jih izženejo. Če bi bili to storili, bi zavezniški mogli okupirati Savojsko monarhijo brez boja. Tako pa so Nemce izgnali le z otoka Sardinija.
Dne 25. julija sta kralj in Badoglio, z njunimi pomočniki, odstavila Mussolinija in ga poslala v jetništvo. Poročevalec čikaških Daily News Victor Gordon Lenox v Londonu pravi v svojem listu z dne 18. septembra, da so imeli Nemci v času zavrženja Mussolinija v

Naročnikom, ki jim je naročnina potekla
Te dni je bil razposlan opominom, ki jim je naročnina potekla. Prosimo jih, da naj jo čimprej poravnajo, in če mogoče pošljejo tudi kako novo.

Ne le Francozi, tudi Grki in Jugoslavija so bili prezrti v premirju z Italijo

V prejšnji številki smo omenili nejevoljo Francozov, ker dasi se jih vprašanje Italije življenjsko tiče, niso bili vprašani niti za svet, kako naj se sklenu premirje z Badogliem, da se bi Franciji ne storila krivica.

Francija pa je bila ob tej priložnosti potisnjena ob stran in zavezniški vrhovni poveljnik general Eisenhower je svetu oznanil le, da so se dne 3. sept. soglasno domenile za sklenitev premirja z maršalom Badogliem Zed. države, Anglija in pa Unija sovjetskih socialističnih republik.

Kakšni so tisti pogoji, ni znano. Vemo le, da se je Badoglio "brezpogojno podal", a vemo tudi, da predno je to storil, so letali zavezniški, italijanski (proti-Mussolinijevi) in pa vatikanski diplomati semintja in so si morali drug drugemu gotovo dajati koncesije, sicer bi brez tega takih pogajanj sploh treba ne bi bilo.

V tem listu smo poročali o potih ameriških diplomatskih zastopnikov v Vatikan, nato o romanju newyorškega nadškofa Spellmana, in o končnem sporazumu za premirje, ki je izgledalo, da je z njim za nas vojne v Italiji konec, a se je izkazalo, da jo bo treba premagati na bojiščih, čeprav se je nam "brezpogojno predala". Za krivdo temu dolžimo Nemce, ker le premnogi skušajo še zmerom delati vtis, da Italija ni ne fašistična, ne imperialistična dežela, nego zgolj taka reva kakor na primer Grčija ali pa Jugoslavija.

To so zavajanja, delana v prozornem namenu, da se Italija izmuzne ne da bi bila kaj prida kaznovana za svoje grehe, ki jih je delala skupno z dučjem.

Tega se posebno dobro zavedajo vsi v Grčiji in v Jugoslaviji, ne samo v Franciji, ker vedo, da nič ne vedo, kaj se je v sporazumu teh treh, oziroma dveh velesil za premirje s Savojsko dinastijo in z njenim maršalom Badogliem tajno sklenilo ne da se bi njih kaj vprašalo.

Sovjetske zmage na vzhodni fronti in prodiranje zaveznikov v Italiji

V manj kot enem letu je sovjetska armada napredovala od Stalingrada proti zapadu v silovitih spopadih z nemško armado 670 milj. Njeno prodiranje se vzlic prihajanju neugodnega jesenskega vremena nadaljuje.

Minuli teden je rdeča armada okupirala nadaljnih 1.107 vasi, trgov in mest, med njimi Krasnograd, Lubinj, Pirjatin, Priluki itd. Fronta, na kateri se vrši ofenziva rdeče armade nepretrgoma od 12. julija to leto, je dolga 700 milj.

Radio komentator Gabriel Heatter in mnogi drugi tolačitvo v listih in po radiu, da je uspehe sovjetske ofenzive o-

Program unij C. I. O. v njihovi politični taktiki

Unije CIO so se v zadnjih nekaj mesecih že prilično pripravile poseči v volilno kampanjo letos in prihodnje leto veliko bolj izrazito kot pa so se ameriške delavske unije še kdaj prej. Storile pa so napako, da vzlic temu nadaljujejo po tihih stare Gompersove politične metode, ki je imela za geslo, naj se "prijatelje delavstva nagradi in nasprotnike delavstva pa kaznuje".

Načelnik odbora politične akcije unij CIO je Sidney Hillman, predsednik ACWA. Na konferenci zastopnikov unij CIO za politično akcijo, ki se je udeležilo okrog 100 oseb iz Illinois, Indiane in Wisconsin, nedavno v Chicagu, je Hillman poudarjal reakcionarne značaj sedanjega zveznega kongresa in nujnost, da se ga nadomesti v prihodnjih volitvah s progresivci, ako hočemo izboljšati tudi mir in ohraniti socialne pridobitve ameriškega ljudstva. Priporočal je, da naj se v volilnem boju bolj osredotočimo v agitaciji za tiste kandidate, ki so se izkazali za neomahljive podpornike predsednika Roosevelta in ki imajo za sabo dober "delavski rekord", to je, da se niso udeleževali v protidelavskih bojih. Hillman, ki je bil včasih oglaševan za socialista in potem za komunisti, in ki je v pomoč Sovjetski uniji precej storil v dneh ko je podpora najbolj potrebovala, zastopa sedaj torej zelo vahel program. Ni za samostojno politično akcijo, niti ne za kaj drugega v socialnih vprašanjih, kot za podpiranje predsednika Roosevelta.
Dne 13. septembra pa je v Washingtonu govoril predsed-

Novi podatki izgub naše orožne sile na vseh bojiščih

Oddelek za vojne informacije (Office of War Information) je dne 17. sept. objavil najnovejše podatke izgub ameriške armade in mornarice od kar smo v vojni. Skupno znašajo 105,205 mož v armadi in v mornarici. Izmed teh je bilo 20,104 ubitih, 28,226 ranjenih, 32,905 pogrešanih in 23,970 ujetih.

V vojni smo od decembra 1941, torej naše izgube niso velike, posebno če upoštevamo obsežnost bojišč, v katerih smo udeleženi križem sveta.

Ce primerjamo naše izgube z onimi Sovjetske unije, vidimo, da so njihne bile v marsikakem posameznem mesecu večje kot pa ameriške in angleške skupaj v enem letu. To bo menda tudi vzrok, čemu sovjetsko časopisje tako vztrajno zahteva "pravo drugo fronto". A se zdi, da je strategija ameriškega in angleškega vrhovnega poveljstva usmerjena za tem, da se hrani z življenji čimveč mogoče. Sovjetski listi pa k temu očitajo, da je nam to mogoče, ker leži glavno breme borbe na življenje in smrt za zavezniške zgoj na sovjetski armadi.

Unija čevljarjev CIO zmogala nad AFL

V tovarnah velike Florsheim Shoe Co. v Chicagu je delavstvo imelo vsled medsebojnega spora odločiti, ali naj ga zastopa CIO ali AFL. 1.022 jih je glasovalo za CIO in 804 za A. F. of L.

Zaposlenost pojema

Delavska tajnica Frances Perkins pravi v poročilu z dne 11. sept., da je bilo meseca avgusta v vseh obratih, izven kmetij, uposlenih 38,298,000 delavcev, ali 88,000 manj kot meseca julija. A v splošnem delavcev vendarle povsod primanjkuje.

Angleški ujetniki v Italiji

V času, ko sta Badoglio in kralj podpisala premirje z Anglijo in Zed. državami, je bilo v Italiji okrog 59,000 angleških ujetnikov. Le kar jih je bilo v Siciliji, so že oproščeni.

angleških, ameriških in kanadskih čet nadaljuje. Nemškemu naporu pri Salerno se ni posrečilo pognati ameriške čete nazaj na morje.

Z otoka Sardinija pa so poglnele Nemce italijanske čete.

V severni Italiji divja nov fašistični teror proti onim, ki so ob nastopu Badogijeve vlade demonstriali za mir, zahtevali svobodo in rušili fašistične urade.

Etbin Kristan odgovarja na poziv Rev. J. Omana in Rev. A. Urankarja

Dva gospoda, ki sta sama člana SANSa, Rt. Rev. J. J. Oman in Rev. A. Urankar, sta naslovila na SANS javen poziv in moja neprijetna dolžnost je, da odgovorim.

Predvsem pravita gospoda, da sta prejela "zlasti iz ust predsednika" celo vrsto napačnih informacij. Sicer v "pozivu" ni povedano, v čem so obstojale te baje napačne informacije, vendar se pa z yso resničnostjo lahko trdi, da jima na seji ni bila povedana nobena laž.

Najbrže imata v mislih to, kar je podpisani govoril o "Narodnem protifašističnem svetu" in v zvezi s tem o "Osvobodilni vojski" v stari domovini. Dejal je, da ne eden ne druga nista komunistična. To trditve mora podpisani vzdrževati, kajti značaj omenjenega sveta in z njim sodelujoče vojske se more presojati edino po izjavah, katere sta omenjena izdala, ne pa po govoricah, katere širijo njuni sovražniki z namenom, da otežkočajo boj za osvoboditev, kateremu je Narodni antifašistični svet posvetil vse svoje moči.

Izjava tega sveta, ki bi bila že objavljena, če ne bi bilo držkov, izvirajočih iz dejstva, da je treba tednikom dati priliko, da objavijo SANSove publikacije sočasno z dnevniki, pa bo v kratkem objavljena, pove tako jasno, da je vsak dvom izključen, da obsega rodoljube brez razlike strank, vere in narodnosti, ki se hočejo boriti za osvoboditev.

Izrečno naglašata svet nedotakljivost privatne lastnine in prepoveda vse socialne, politične in druge važne izpremembe poslancem, ki bodo iz-

voljeni ob svobodnih volitvah. V vsej izjavi ni niti besedice, po kateri bi bilo mogoče Svetu pripisati komunistične tendence. Pač pa je naglašena demokracija tako odločno, da morejo le njeni sovražniki podtikati Svetu kaj drugega.

Izjava, ki je znana zavezniškom, sta podpisala dr. Ivan Ribar, predsednik sveta in "Tito" (Josip Broz) vrhovni poveljnik Osvobodilne vojske ali "partizanov".

To je podpisani pravil na seji in to je resnica, le da je dodal, da zaslužijo tisti, ki se že dve leti dejansko bore in so žrtvovali že toliko svojih življenj za osvoboditev domovine, vsaj naše moralno priznanje. Mislim, da tudi to ni resnica.

Gospoda pozivatelja omenjata nekateri spise brata Adamiča in stavljata na podlagi tega nekatero radikalne zahteve.

Omeniti je treba, da je Adamič pisatelj in kar je izšlo v Jugoslaviji in Harperjevi reviji, je napisal kot tak. Kdor misli, da kaj ni bilo prav, lahko polemizira z njim, SANS pa ne more izjavljati nobene cenzure, katere ne izvaja niti ameriška vlada. Podpisani ni našel v nobenem spisu, na katere se sklicujeta gospoda pozivnika, ničesar, kar bi potrjevalo trditve, da "gladi pot za pohod komunizma v starem kraju kakor tudi med nami v Ameriki." Pač pa hoče pokazati, do kakšnih obžalovanj vrednih dogodkov je prišlo in tako rekoč moralo priti po krivdi tistih, ki hočejo, da bi bil v Jugoslaviji kaos in bi se po vojni vrnila v deželo nekdanja diktature. (Nadaljevanje na 3. strani.)

Dve milijardi dolarjev podpore dnevnikom in magazinom za prazen nič

Zeleznice oglašajo: "Ne potujite!" In ob enem, kako služijo vojni s prevažanjem vojaštva in tovora. Elektrarne apelirajo: "Varčujte z električnim tokom!" Enako plinarne.

In tako vsake vrste veledružbe, ki nimajo česa oglašati, razen da naj — kupujemo vojne bonde. Celo "Wall Street Journal" priznava, da je to "oglaševalna povodenj", ki bo prinesla velebizniškemu tisku dve milijardi dohodkov.

To je toliko kot če bi vsak posameznik v tej deželi, neglede na svojo starost, prispeval \$15.18. Toliko torej pride na vsakega otroka, ženske in moške. Kompanije smejo ti dve milijardi dolarjev, ki so jih naklonile svojemu časopisju, odbiti od dohodkov, da jim od njih ne bo treba plačati davka, ob enem pa s tem, neposredno na vladne stroške, vzdržujejo časopisje, ki jim pomaga sedaj in jim bo še bolj v protidelavskih bojih kadar bo vojne konec.

Koncem konca, kdo pa vzdržuje vse to časopisje? Kompanije, da! S svojimi milijardami, da. Toda vse to plačajo tisti, ki producirajo in ki ob enem to časopisje tudi naročajo in čitajo. Torej delovno ljudstvo.

Ni čudno, da je tako kakor je. In da je to isto časopisje v času zadnje krize tako klofutalo po delavcih, ki so "lenarili" pri WPA, ali pa kar direktno jemali "podpore".

Kar je bilo, se bo spet povrnilo, če se unije ne zganejo in delavce nauče razlikovati med sovražnim in prijateljskim časopisjem.

Proletarec vrši to nalogo brez podpore unij in brez oglasov. Odvisen je od svojih čitateljev, ki ga upoštevajo in je ponosen nanje.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaits
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Turški tisk smatra, da se ta vojna vrši le za nadvlado nad svetom

Moskovski časopis "Vojna in delavski razred" je udaril nedavno po Turčiji, češ, ako ne bi ona igrala svoje hinavske vloge nevtralnosti, bi bila vojna že končana, ali pa je sploh ne bi bilo, če bi se Hitler ne zavedal, da je povsem varen kar se Turčije tiče.

Turški tisk je odgovoril skoro provokativno. Na primer, en časopis je zalučil Rusiji očitek, da je ona kriva te vojne, ker je sklenila pakt s Hitlerjem, namesto da bi se oprla ob združene narode, kateri ji sedaj pomagajo. Propaganda turške vlade je v minulih tednih na sovjetske očitke vsa usmerjena v dokazovanjih, da če kdo, je baš Moskva tista užigalica, ki je dala Hitlerju pobudo za napad na Poljsko in s tem za pričetek vojne, ki se je povsem drugače razvila kakor pa so pričakovali magnati v Berlinu in arhitekti v Kremlinu.

Turški časopis Tan, ki izhaja v Istanbulu (Carigradu) in je smatran za enega izmed najbližjih smernicam turške vlade, pravi v izdaji z dne 25. avgusta, v odgovor časopisju v zaveznih deželah, da so očitki napram Turčiji, ki je sicer zaveznica Anglije in bi morala biti že v vojni na njeni strani, če se bi držala pogodbe, neosnovani. Kajti, kakor poudarja omenjeni časopis, naloga Turčije ni, da bi se spuščala v žerjavico za druge, pač pa, da štiti sebe in ob enem uravnava svojo vnanjo politiko na tak način, da bo splošnosti v prid.

Rusiji pa je nedavno nek drug časopis znova zalučil, da če bi hotela vojno preprečiti, čemu ni rajše sklenila zveze z Anglijo namesto z Nemčijo?

Turčija se ima Sovjetski uniji največ zahvaliti, da se je otela pred napadi Anglije in rešila vse kar je mogla izpod režima njenih sultanov. Uspela je dobro in Rusija jo je podpirala, kot je pač običaj, ne toliko da Turčiji pomaga, s katero itak ni bila pod carji nikdar v prijateljstvu, pač pa, da s podpiranjem naslednice otomanskega cesarstva oslabi vlogo Anglije v Sredozemlju.

Ko je Rusija v teh naporih uspela, se je Anglija premislila in pričela ona flirtati z novodobno Turčijo. Grki jo niso mogli premagati, Rusija pa ji je bila v stanju nuditi zgolj politično pomoč. Angliji so stvar preudarili in ponudili Turčiji zvezo in pa gospodarsko podporo. Turčija je vzela oboje, vrnila pa nič.

Po mnenju turškega lista Tan v Istanbulu, ki sme pisati edino po vladnih navodilih, se ta vojna vrši v tekmovanju vlad za nadvlado nad svetom. Zato je nastala in v tak namen bo tudi končana. To je zanimivo zato, ker se tudi v Turčiji precej poudarja demokratska načela. A vlada sama pa je že na kak način namignila urednikom turškega časopisa, kako naj razlagajo vojno ne samo svojim čitateljem neko tudi ostalemu svetu.

Turki imajo v teh tolmačenjih veliko opore, bodisi v očiščnih kakor tudi v zaveznih deželah.

Ako Tan trdi, da je to zgolj vojna v tekmi velesil, katera izmed njih naj zavladava nad svetom, za dokaz pač ni v zadregi. Sedanjih družabni red je še vedno zgrajen na imperializmu in kapitalizmu in je naravno, da kot tak ne zastopa idealističnih smotrov, ne človečanstva.

Na primer, predlogi za trajno zvezo Zedinjenih držav z Veliko Britanijo, ki naj bi nadomestila ligo narodov in prevzela odgovornost za red in mir po svetu, je nekaj, o čemer je vredno premisljati. Osiščnim deželam pa se zdi to prav prikladno sredstvo v propagandi proti ambicijam "anglosaške plutokracije".

V Zed. državah jih je veliko, ki nasprotujejo načrtu za trajno militaristično zvezo med Washingtonom in Londonom. Večinoma so to bivši izolacionisti in pa stari tradicijski sovražniki Anglije. Pa je vendar Winston Churchill dobil s svojim nasvetom za spojitve trajnih zvez anglosaškega sveta, ko je bil po končani konferenci v Quebecu uveden v univerzo Harvard, v ameriški javnosti sijajno oporo.

Atlantski čarter in progias štirih svobodščin se smatra sedaj zgolj za propagandna sredstva. Kajti nobenemu narodu ni ničesar določno obljubljenega, kaj se z njim namerava po vojni, in Turčija, ki je dokajšnje središče diplomatskih intrig, ve, kaj se godi okrog nje in še dalje po svetu.

Ako pride do popolne zveze Anglije in Zed. držav, kakor je med drugimi predlagal ne samo Churchill pač pa tudi new-yorski republikanski governor Dewey, pa neposredno Wendell Willkie, in pa drugi, ki soglašajo z vnanjo politiko predsednika Roosevelta, kakšen in čegav bo svet, ko mine ta vojna in bo sklenjen mir?

Turčija meni, da ga bosta varovali Velika Britanija in Zed. države, in da bo svet pod njuno kontrolo, dokler bo, namreč, do časa, ko se prične tretja svetovna vojna.

POLJAKI SI MORAJO KOPATI GROBOVE, posebno poljski Zidje, kadar jih gestapo obsodi v smrt in in neče delati nadloge, da bi za kopanje jam v smrt obsojenim druge najemal. Goraje je slika iz Poljske, kjer naciji na debele trebijo Poljake in poljske Zidje. Sedaj se tem krajem bliža rdeča armada.

Ali sta Churchill in Roosevelt na njunih sestankih dovolj preudarna, da nas privedeta v pravičen mir?

Angloški socialistični teoretik Harold Laski se je v času te vojne uveljavil s svojimi razpravami o povojnih in pa tudi o sodobnih problemih. Četnikova agencija ONA (Overseas News Agency) je objavila spis, s naslovom "O sporazumu v bistvenih vprašanjih", napisal Harold J. Laski, ki se glasi:

O SPORAZUMU V BISTVENIH VPRAŠANJH

Napisal Harold J. Laski

Nihče v Veliki Britaniji ne dvomi o važnosti mednarodnih konferenc, kot na primer one, ki se je vršila v Quebecu, pač pa je najti mnogo razočaranja zaradi neuspeha v dveh pogledih, prvič da se sestavi organizacijo zedinjenih narodov za politične razprave in drugič v pogledu resničnega in odkritostnega sporazuma s Sovjetsko unijo.

Obe vprašanji sta važni in vzemirljivji. V prvem je preveč različno videti nekakšno vrhovno yodstvo Velike Britanije in Amerike, ki vlada nad pomožnimi silami kot so Francija, Poljska in Nizozemska, Belgija in Čehoslovaška, kate-re zvezo, kaj se godi šele kadar je sklep že storjen. Pred par tedni mi je zelo upoštevan Francoz izjavil, da je trpka zavest biti država tretjega reda, a še hušje in še bolj grenko je to, da je treba to slišati na novo vsakokrat, kadar se srečata premier Churchill in predsednik Roosevelt.

Silno važna in usodepolna zadeva pa je vsak spor med Veliko Britanijo in Ameriko ter Sovjetsko unijo. Važnosti tega vprašanja nikakor ne smemo pozabljati. Ne bom trdil, da vem, dali so zahteve teh naskih vojaških voditeljev upravičene v pogledu časa in obsega, pač pa vem, da tudi največja in najbolj popolna zmaga ne bo pripomogla k trajnemu miru več kot naša popolna zmaga v letu 1918, ako ne pridemo do popolnega sporazuma v vseh bistvenih vprašanjih.

Nesmiselno bi bilo prikriva-

ti dejstvo, da je nastal med nami in Sovjetsko unijo širok prepad. Karkoli poskušamo z razlaganjem odpoklica Litvina in Malskega, ne more spremeniti dejstva, da sta bila v Washingtonu in Londonu nadomeščena z diplomati manjše slave — in to brez vsakega dvoma pomeni, da Stalinu mirni načrti Churchilla in Roosevelta niso po izodu. Organizacija svobodnega nemškega komiteja v Moskvi in propaganda, katero sme ta moskovski komite širiti je tudi dokaz za to, da je Sovjetska unija s popolno jasnostjo in premisljenostjo odšla na drugačna pota in v drugo smer, ki nima ničesar skupnega z anglo-ameriškim "Allied Military Government".

Odločni povdarek, s katerim je Moskva naglasila, da ni bila povabljena v Quebec, je bil najbrž v teh zadnjih dneh edina svetla zvezda upanja na temnem Hitlerjevem nebu. Nikdar ne bomo zadosti ponavljali, da nam more garantirati trajen mir le popolen sporazum med tremi velikimi velesilami. Danes je jasno, da ta sporazum še ni dosegel.

Brez dvoma, težkoče tega sporazuma so deloma v tem, da so sovjetski voditelji mnenja, da bi morali mi pospešiti svoje ofenzivne načrte. V kolikor je to upravičeno, o tem ne morejo soditi ljudje, ki niso strokovnjaki. Le to smemo reči — zaradi strašnega bremena, ki leži na ramah Rusije — da ne smemo zakasnit niti za trenotek naše pomožne akcije, kadar bo mogoča. Moštvo oboroženih sil v Veliki Britaniji se tega zaveda z vso jasnostjo.

Od časa do časa se pojavi pred nami neprijeten spomin na govora Lorda Brabazona — vprašujemo se, dali se v Londonu in Washingtonu še vedno nahajajo ljudje, ki tako mislijo. (Lord Brabazon je bil minister za letalstvo in je dejal, da upa, da bosta Rusija in Nemčija obe izkpraveli.) Sem in tja slišimo tudi o nasprot-

stvu velikih industrialcev nampram Sovjetski uniji in imamo neprijeten občutek, da bodo morda vplivali na visokem mestu na bodočo strategijo.

Največje važnosti za nas je, da ne pozabimo, da se je v letih od 1917 do 1941 rodilo na Ruskem globoko nezaupanje do kapitalističnih držav in da je to nezaupanje treba odstraniti. Jasno pa je, da to nezaupanje na polju vojaške strategije še vedno obstoja.

Deloma, in po mojem mišljenju celo največ pa je kriva tega nesporazumjenja neena-kost v mišljenju glede povojne ureditve sveta, vladajočem v Moskvi, ter v Londonu in Washingtonu. Nikakor ne bom trdil, da bi morali kar kratko in malo sprejeti moskovski načrt za povojni svet. Možnost in tudi potreba za razgovore in za sporazum sta neoporečni. Jasno pa je tudi, da ne moremo upati, da bomo mogli po porazu osišča nemoteno začeti zopet staro življenje.

Trenotno sta Velika Britanija in Amerika najbrže prepričani, da bodo evropski problemi razrešeni v trenutku, ko bodo padli vsi predstavniki fašizma in nacizma. Jasno pa je, da Sovjetska unija o njihovem padcu prav nič ne dvomi in smatra, da se bodo težkoče teh evropskih problemov takrat šele začele.

V tajinstveni alkemiji internacionalne politike je sporazum in sporazumno mišljenje o bistvenih vprašanjih prvi predpogoj miru. Nikakor nism prepričan, da predsednik Roosevelt in premier Churchill popolnoma razumeta kaj pomeni Sovjetska unija, oziroma kako velik je vpliv ruske revolucije na povprečnega, malega človeka iz naroda v Evropi in v Aziji.

To svoje mnenje izražam z največjim spoštovanjem, a povedati ga moram, ker je potrebno. Prišel je čas za to, da se vsi trije veliki voditelji sestanejo. Treba je, da drug drugemu povedo kaj mislijo, in sicer ne z ono retoriko priznanja in občudovanja, ki je prelaha in nezanosljiva, temveč z odkritimi besedami, tako da bodo mogli priti do sporazuma in do odločitev; ameriški izolacionizem in francosko-angloški nesporazum je omogočil Hitlerju, da se dvigne in zra-ste. Te zmote ne smemo še enkrat napraviti. Ako se to zgodi na novo, bi bil to zares konec civiliziranega življenja.

TO IN ONO IZ METROPOLE

Cleveland, O. — Pred nekaj tedni, to je še pred mojimi počitnicami, sem se vrgel v vrtnec za nabiranje oglasov v prihodnji letnik Ameriškega družinskega koledarja. Omenil sem že, da sem to delo prevzel, ker ni bilo drugega, ki bi ga hotel ali utegnil vzeti. Nečdo mora, ali ne?, sem si rekel, in se lotil te naloge.

Ze začetek je bil prav dober. Kot je bilo omenjeno v Proletarcu pred 14 dnevi, sem že do takrat dobil 24 oglasov. A to me ni zadovoljilo. Treba je v delom naprej, sem si mislil, ali kakor bi rekel naš stari šaljivec Rudolf Skala v Waukeganu, Ill., "sapraboit, turška sablja, odnehati ne smemo!"

Pa sem si zabeležil nadaljna imena drugih rojakov, da jih obiščem. A ta dopis velja le glede onih, ki sem jih videl do 9. septembra. O drugih poročam pozneje.

Nekateri izmed določencev za nadaljne obiske so mi oglas-e za gotovo obljubili, razen če bi šli prej iz biznisa. Marsikdo ga v teh časih pusti in vzroki so znani.

Torej ko sem pisal ta dopis, sem prvi del ofenzive v prid Koledarja in tudi Proletarca dokončal in si risal načrte za nadaljna prodiranja, kakor to delajo Rusi, katerim vsa čast in priznanje!

Glede "copakov" v tiskovni sklad lista je bilo o treh prispevateljih že omenjeno v prejšnjem dopisu in upravnikovem poročilu.

Eden najboljših podpornikov tega lista in naprednih stvari vobče je John Metelko. "Boš dal spet oglas v koledar?"

"Da, seveda, kar takega naroči kakor je bil lansko leto, mi je odvrnil. Stane okrog 15 "copakov". Dal mi je še naročnino za celo leto, čeprav mu ni še potekla.

Ko vse to zapišem, me pobara: "Ali potrebuje Proletarec tudi kaj podpore?" Meni so se razširile oči in kar toplo mi je postalo pri srcu. "Gotovo, da jo potrebuje!" sem odgovoril. Položil je predme en prav lep desetak, s pripombo, "na, to je v podporo listu." Kar zagledal sem se vanj, namreč v desetak, in komaj da sem prišel k sapi. Umevno, da sem se v imenu uprave Proletarca Metelku prav lepo zahvalil.

Od njega sem šel k stari korenin Franku Černetu, ki ima zlatarsko trgovino v SND na St. Clair Ave. Pozna me, kadar ga obiščem, in mi je rekel ob tem posetu:

"Večni popotnik, moj oglas v prihodnjem koledarju naj bo tak kot zadnjič, torej za \$7.50. Tu imaš \$3 za obnovitve naročnine, čeprav mi ni še potekla in dva "copaka" v tiskovni sklad."

O Proletarcu se je Frank zelo pohvalno izrazil. Veselilo me je in prav iskreno sem mu voščil še veliko sreče in zdravja.

Ob priliki mojih počitnic sem se oglašil pri S. Johnu Kösinu v Girardu, O. On je znan podpornik, pa tudi agitator tega lista. Tudi ob tej priliki se je odzval s copakom.

Zaeno sem v času, ko sem napisal ta dopis, imel na roki vsoto \$10 v tiskovni sklad, ki sta jo prispevala druš. Vodnikovec št. 147 SNPJ \$5, in tajnik tega društva Leo Poljšak \$5.

Vsota bo še narasla, sem si mislil, predno jo odposlijem. Tako sem v tej veri poklical po telefonu sodruginjo Rosie Jurman, ki je v tiskovni sklad tudi že prispevala precej petakov in desetakov. "Da, da, popotnik," je odgovorila po elektrifčni žici, "deset jih bo spet." Domenila sva se, da jih mi bo izročila na pikniku na vrtu SNPJ.

A božja volja je bila, da tisto nedeljo nisem mogel tja. No, sklenil sem, da grem pa osebno na njen dom po obljubljeni prispevek.

Tudi John Filipič je nekaj pravil o nekakšni kljaki, ki pomeni denar. (Res se je odzval s petakom pri J. Durnu.)

Kako bo s trgovskimi oglasi v prihodnji letnik Koledarja? Jaz jih že precej časa nabi-

ram, in lotil sem se kar na svojo roko, kakor je bilo omenjeno že v prejšnjem Proletarcu, tudi nabiranja pozdravnih oglasov. Uprava mi je po par pisemnih pomenkih načrt odobrila in priporočila, da naj se tudi drugi poslužijo tega sredstva.

Le na ta način bomo lahko v koledar nabrali oglasov za tolikšno ali pa še za večjo vsoto kakor zadnjič.

Tako bo lahko pomagal pri nabiranju oglasov tudi "Big" Toni v Oaklandu, Calif., in drugi, ki nimajo priložnosti, da bi dobili trgovske oglase. Vsakdo, ki si naroči pozdravni oglas, bo imel v koledarju svojo ime in naslov za vsoto \$1.

Za slične oglase v Majskem glasu je bil vsakdo deležen tudi enega izvoda omenjene revije, a koledar pa je veliko večji in se bi ga malim oglaševalcem ne bi moglo poslati brez dodatne vsote. Kajti koledar sam na sebi stane \$1.

V kampanji za nove naročnike v listu še vedno čakam kakkega tekmeča v metropoli ali kje drugje v bližini. Dela v pridobivanju naročnikov in v nabiranju oglasov v koledar nam ne bo zmanjkalo, torej priporočam, naj se ga lote vsi, ki jim je za ohranitev naših aktivnosti. Vsem, ki so že v agitaciji, želim čimboljše uspehe. Pozdravljeni!

Anton Jankovich.

POROČILO BLAGAJNIKA JPO-SS

V mesecu avgustu sem prejel sledeče prispevke: Karol in Helena Kerzich, Denver, Colo., \$5; John Klemenčič, Crivitz, Wis., \$3; Nick Povše, blagajnik lokalnega odbora št. 12, Pittsburgh, Pa., \$64.37; društvo "Zvon" št. 6 ZSZ, Colorado Springs, Colo., \$10; Joseph Pogrjajc, Cleveland, O., \$18.50; John Dolenc, tajnik št. 9, SANS, \$5.67; Frank Urinar, predsednik št. 26, \$75; Josephine Erjavec, blagajničarka lokalnega odbora št. 1, Joliet, Ill., \$200; Leo Dolinšek, Joliet, Ill., \$1; Nick Povše, blagajnik lokalnega odbora št. 12, Pittsburgh, Pa., \$35.26; lokalni odbor št. 8, Chicago, Ill., \$500; Louis Champa, blagajnik št. 16, Elly, Minn., \$100.

Skupni prispevki v mesecu avgustu so bili \$1,017.79. — Skupna blagajna prvega septembra znaša \$55,871.73.

Hvala lepa vsem poseameznim darovalcem in lokalnim odborom, ki so poslali omenjene vsote. Mesec avgust ni bil tako dober, kot so bili zadnji trije meseci. Priporočal bi vsem lokalnim odborom, da bi ponovno napravili kolekte po naselbinah ter poprosili naše ljudi, da bi darovali v tako potreben in plemenit namen. Naši ljudje v starem kraju bodo menda kmalu osvobodjeni, in takrat bomo potrebovali denar, da jim pošljemo pomoč.

Še enkrat hvala vsem, ki so darovali.

Leo Jurjovec, blagajnik JPO-SS.

Ali je vaše društvo že član Prosvetne matice?

Tole mi ne gre v glavo?

Kako je mogoče, da je Italija, ki je organizirala svet v protiboljševiško zvezo, sedaj kar čez noč postala "zrela" za kumunizem, kot trdijo tisti, ki jo bi radi oteli za posest privilegiranih slojev, to mi nikakor ne gre v glavo.

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Carlo Sforza, ki je bil nekoč vnanji minister Italije, je na sestanku s časnikarji v New Yorku zaveznikom znova poročil, da italijanskemu ljudstvu lahko najboljšje pomagajo v demokracijo, če podpr njegova stremjenja za republiko. A dogodilo se je, da sta dva glavna bivša Mussolinijeva stebra — kralj in Badoglio, svojega dučaja v strahu za njuno kožo zavržla, z zavezniški pa šleli po več tedenskih pogajanjih premirje, ne da bi kaj storila zoper Nemčijo. Tako so zavezniški priznali diskreditirano Savojsko dinastijo za vladarico Italije in kralja ter njegovo žlahto pa vzeli pod svojo zaščito. Mussolini je v povračilo za "nehvaležnost" otklical Italijo za "fašistično republiko", "moronskega kraljčka" pa ozmernjal da kaj. Ako se Viktor Emanuel še kdaj povrne na tron, mu bo to mogoče le pod zaščito zavezniške armade, ne pa po volji semintja prepehavanega gladnega italijanskega ljudstva. Mussoliniju pa je bilo mogoče nazaj v vlado edino s pomočjo nemške oborožene sile.

Ameriški reporterji so v svojih poročilih o bojih v Jugoslaviji ali površni, ali pa pošiljajo depeše kar tjavendan. Isto velja za ameriške radio poročevalce. Zadnjo soboto je eden "po vesteh iz Londona poročal", da so srbski četniki pod poveljstvom Draže Mihajlovića zasedli Reko. Ako bi teren in pa kraj Mihajlovićevih operacij količkaj poznali, ne bi raznašali takih vesti. Mihajlovićevi četniki so prav tako malo na Reki ali pa na Sušaku, kakor omenjeni radio reporter, ki iz New Yorka pripoveduje, kaj se godi v Jugoslaviji in drugod. Tudi uredniki takozvanih dobro poučenih ameriških dnevnikov so čestokrat konfuzni. Chicago Daily News z dne 18. sept. ima na prvi strani notico z naslovom: "Nazis Take Strong Steps To Smash Serb Offensive", pod tem zavajalnim napisom pa poročilo AP o prizadevanjih nacijskih čet v Dalmaciji proti partizanom v Splitu, na Reki in drugod ob jadranskem obrežju. Vsakemu časnikarju bi bilo že lahko znano, da "partizani" in "četniki" niso eno in isto.

Časniška agencija UP razlaga v depeši iz Londona, da kakor se lahko upornikom v Jugoslaviji priznava njihovo bojevitost, so vesti o njihovih zmagah pretirane. Neke poročevalce celo trdi, da jih neguje nemška propaganda v svoje posebne namene. Ako upoštevamo,

količinske težkoče so imele zavezniške čete v Tuniziji, nato v Siciliji in posebno sedaj v Salernu v Italiji, čeprav so se nam Italijani podali "brezpogojno", kako bi bilo mogoče, da bi partizani ali pa četniki jemali mesta kot je Reka, Split, Ogulin itd. kar takole, ko pa tega ne zmorejo niti najmodernejšie oborožene ameriške, angleške in kanadske čete, ki so udrle v Italijo?

Hrvatski ban Ivan Subašić je na konvenciji HBZ v Chicagu razlagal, da edina demokracija, ki jo je Jugoslavija kdaj imela, je bila ustava (na papirju), parlament (po imenu) in demokracija (na jeziku). Lahko pa postane demokracija, če se jo zgradi v državo svobodnih narodov. S hegemonijo enega nad drugimi ne more postati nič drugega kot kar je bila do te vojne.

Subašić je v istem govoru tudi tole poudaril: "Ni dvoma, da so Hrvati in Srbi dva najsorodnejša si naroda. In če ne bi hotela vsak zase svojo popolno narodno individualnost, bi v resnici mogla postati en narod, kar v bistvu tudi sta, ne samo Hrvati in Srbi, nego vsi južni Slovani." Subašić vidi razlike le v demokratični zvezi narodov in dežel na Balkanu, a nedvomno ve, da mnogi izmed tistih, ki te narode vodijo, nimajo ne volje ne smisla za sodelovanje naroda z narodom in ne za demokracijo, razen za tako, s kakršno slepe v govorih po radiu in s frazami v tisku.

Dr. B. Vošnjak in drugi slovenski, hrvatski in srbski propagandisti, ki so prišli v dobi prejšnje vojne v Ameriko agitirati za ustanovitev jugoslovanske države po vzoru Pašičeve-Trumbićeve krfske deklaracije, so na vsakem shodu poudarjali, "da Slovenci, Hrvati in Srbi jedan su narod". Le nekateri Slovenci, Hrvati in Srbi, predvsem takozvani "kraljevaši", so tej trditvi res verjeli, drugim je bilo to le geslo navduševanja. JRZ pa je propagiralo, da omenjeni trije narodi lahko postanejo EN narod, ako se združijo izvrši tako, da se bo vsaki počutil enakovrednega kulturno in politično in ako bodo drug z drugim sodelovali v duhu priateljnosti in iskrenosti, ne pa da bi eden ali drugi zasledoval cilje hegemonije. Dogodilo se je slednje. Ako se bi Nikola Pašić sedaj vrnil, bi videl, da si je kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev zelo ponesrečeno zasnoval. Ampak ker se ljudje iz svojih zmot silno neradi uče, je nevarnost, da jih bodo spet

RUMUNIJA POMAGA NEMČIJI ne samo s svojo armado v vojni z Rusijo, ampak tudi s žitom, največ pa z oljem, na katerem je ona najbogatejša dežela v Evropi. Rusija je sicer na tem prirodnem daru veliko bolj oblagodarjena, toda njeni vreči so v Aziji. Rumunske oljne vreče so pred nekaj tedni napadli ameriški bombniki, v nadi, da jih Nemcem onemogočijo za dolgo časa. Četudi je bil ta napad največ v korist Sovjetske unije, so se dogodila vendarle nesoglasja z njo zato, ker so poročila po objavi tega napada začela trditi, da rusko vrhovno poveljstvo ni hotelo dati ameriškim letalcem svojih vzletališč na razpologo, pa so morali valed tega napraviti v Ploesti v Rumuniji tojko daljšo pot. A izgleda, da so bila vzkrok temu nesporazumu kakne druge stvari, kajti ne ena ne druga vlada ni skušala ustvariti afera iz tega. Vseeno, Ploesti je doživljal ogromne požare in ikodo, a tudi mnogo ameriških letal je nemika obramba zbila na tla.

ponovili namesto popravili.

Podtalni list "Stampa" v Milanu zagovarja kralja Viktorja Emanuela, češ, da se je za premirje z zavezniški izkazal za patriota in se ga lahko vzporedi z norvežkim kraljem in nizozemsko kraljico, s prvkom borbenih Francozov generalom De Gaulleom in drugimi evropskimi patrioti. Tako citira podtalno "Stampo" poročevalce čikaškega dnevnika "Sun" W. J. Humprey v depeši iz Londona dne 18. sept. Ako "Stampa" italijanskega kraljička res vzporeja z omenjenimi, se poslužuje v pomoč slovaški dinastiji zelo zelo goljivne propagande in zavajanja. In če neguje tako varanje kdo izmed zavezniških agentov, na zavezniške stroške, je prav gotovo, da ne dela demokraciji nikakšne koristi. Italijanski kralj ne zasluži, da se bi ga reševalo v imenu demokracije in se ga primerjalo onim, ki fašizmu niso še nikoli pomagali, dočim je bil italijanski kraljiček nad dvajset let njegov najboljši podpornik. "Demokrat" je postal šele ko se mu je šlo za lastno kožo in za obvarovanje svojega trona.

Na shodu SLP v Detroitu, ki se je vršil ob priliki konvencije jugoslovanske eselistične sekcije, se je v podporo njenemu tedniku "Radnička Borba" nabralo \$10,045.50, in v podporo glasilu SLP "Weekly People" pa \$3,578.50. Tako poroča "Radnička Borba" v svojem izkazu prispevateljev in če je poročilo resnično, tedaj ta mala skupina hrvatskih in srbskih eselistov v požrtvovalnosti jugoslovanske komuniste daleč nadkriljuje.

Grški kralj Jurij obljublja spoštovati sklepe nove grške konstituantne, ki jo bo mogoče izvoliti po zmagi zaveznikov, vendar pa hoče nazaj v Atene s svojimi ministri takoj ko bodo osvobojene. Kar pomeni, da bo volitve v konstituantno vodil on, pod vodstvom svojega orožništva in s pomočjo svojih cenzorjev. Valed tega se podtalno gibanje v Grčiji kraljevega povratka nič ne raduje in bi rajše, da zavezniški o vprašanju oblike vlade v Grčiji najprvo sami vodijo plebiscit, in le če bi bila večina za monarhijo, naj bi kralj, ki sploh Grk ni, imel pravico vrniti se na prestol. A kralj se take procedure boji, zato hoče on kontrolno nad "plebiscitom". Morda pa se bodo kralji v svojih računih ušteeli? Čas bi že bil, da se svet iznebi vse dvorne navlake.

Najbolj smešna figura med bankrotiranimi in ubežnimi kralji je vsekakor knez Spoleto, ki ga je Savojski dvor in saj

razumu s fašistično diplomacijo in vatiškansko hierarhijo določil "na prošnjo Antona Pavelića" po "osvoboditvi" Hrvatske za njenega kralja. Spoletu se ni nikoli po proglašenju za vladarja "Neodvisne Hrvatske" upal v Zagreb, da bi mu nataknil krono na glavo. Nadó, da bo sploh kdaj kralj, je že letos spomlad izgubil.

Kralj Peter II. je bil deležen ob svojem 20. rojstnem dnevu 6. septembra iz Amerike mnogih pozdravov. Predsednik Roosevelt mu je čestital in izrazil radovanje nad svobodno in se Peter vrne v njo. Peter je prejel čestitke tudi od kongresnikov, senatorjev, članov administracije in mnogo drugih. To je zanj dobro jamstvo, da v Jugoslaviji o vprašanju monarhije ali republike še ne bo plebiscita, razen kajpada, če ga bo ondotno ljudstvo zahtevalo neglede na zaslombo, ki jo ima Peter v angleških in ameriških krogih.

Kralji na Balkanu že precej let nimajo nič kaj prida sreče. V tej vojni so Albaniji Italijani izgnali njenega kralja, rumunski je pobegnil s svojimi stotisočaki v Mehiko in bolgarski pa je nedavno naglom umrl. Teško, da bi mogla angleška dvorna in aristokratska kasta dvore še kdaj uveljaviti, kakor so bili nekoč.

Čudno, da so vsi jugoslovanski listi v Ameriki šele letos doznali, da jugoslovanska ubožna vlada ni bila še nobenkrat demokracija. Proletarac jo je označil za nadaljevanje starega diktatorskega režima čim je izvršila takozvano "palačno" revolucijo in odbrcela z letali v varne kraje.

"Am. domovina" izjavlja, da se ne bo ozirala na proteste, ki jih sprejemajo proti nji zaradi njenih napadov na Louisa Adamiča in proti njenemu ruvarstvu v Sansu. In se bržkone res ne bo, še manj tisti, ki o tem največ pišejo vanjo, med njimi p. Ambrožič in newburški župnik. Tako se je torej znova izkazalo, da je laglje nekaj skleniti v prid sloge kot pa delati zanj.

Na konvenciji SNS (Srpskog Narodnog Saveza) v Pittsburghu so "obranili", kakor jih naziva Narodni glasnik, izgnali iz dvorane urednika "Slobodne Reči", srbskega komunističnega lista, ki izhaja v Pittsburghu. Njen urednik Miro Marković je član odbora južnoslovanskih Amerikancev in v boju z dnevnikom "Srbobranom". Ta je zoper omenjeni odbor, proti jugoslovanski vladi in za Veliko Srbijo, ali saj

za tako Jugoslavijo, v kateri bi Srbi imeli še bolj hegemonijo kakor so jo po prejšnji vojni. Konvencija SNS je bila šovinistična in protihrvatska v svojih težnjah, kakor je bila nedavna konvencija HBZ narodno hrvatska in Srbom kot narodu nič kaj prijazna, mило povedano. Teško je torej delati za slozno narodov na Balkanu, če se priseljenci iz ondotnih dežel tu bolj in bolj oddaljujejo ter kregajo med sabo. Morda pa je stari, konservativni državni tajnik Hull v pravem: ko se na take "male" narode tako malo ozira?

"Hrvatski Svijet" v New Yorku piše, da je jugoslovanska zamejna vlada ukinila Jugoslovanski informacijski center v New Yorku na zahtevo "Srbobrana" in poslanika Fotića. JIC so napadali Srbi in Hrvati, izmed Slovencev pa ga je tu pa tam kdo kritiziral. JIC je zalagal jugoslovanske liste v Ameriki s poročili iz starega kraja, z govori jugoslovanskih ministrov, s poslanicami kralja Petra in s prevodi iz angleških listov. Nekateri listi bodo JIC jako pogrešali, ker jim bo treba iskati gradivo drugje.

V hotelu Sherman v Chicagu se je ob priliki konvencije HBZ vršil tudi "Kongres ameriških Hrvatov". To zborovanje je bilo opozicija onemu, ki se je vršilo pred meseci pod označbo "Hrvatski narodni kongres". Tako imajo torej Hrvati kar dva "kongresa", nasprotna drug drugemu. Tega so sklicali oni hrvatski prvaki, med njimi obijski poslanec Boić, časnikar Krešić iz New Yorka in razni drugi, ki niso hoteli sodelovati "na malem komunističnem kongresu". Narodni Glasnik z dne 9. sept. pravi, "da je bil ta sestanek, konferenca, kongres ali kakor že se ga hoče imenovati dobro pripravljen in fino organiziran", kar je v glasilu "malega komunističnega hrvatskega narodnega kongresa" veliko priznanje. Bil je sicer po številu veliko manjši, a udeležilo se ga je več hrvatskih politikov in mnogo duhovnikov. Omenjeni list pravi, da so se na njemu združili "vsi bivši hrvatski fašisti, bivši Fotićevi Jugoslovani in bivši avstro-ogrski "fiškali" v eno telo". Tako torej gre "med nami" po raznih tirih "k skupnim ciljem" — vse "v svobodo in demokracijo". Drugih nezgod one dneve v hotelu Sherman ni bilo.

Vojni bondi in znamke so vloga državljanov v svojo deželo.

Konvencija HBZ je imela značaj borbe med strujami in tendencami

Minula konvencija HBZ je bila bolj politična kot "bratska". Vršila se je v znamenju pogajanj za mandate med skupinami, bloki in posamezniki.

Politične opredeljenosti v duhu kakih določnih smernic ni imela. Resolucij razrednega značaja, v prid borbe za koristi delavcev, ni bilo.

Delegacija je storila vse kar je zmogla, da dokaže voljo in delo ameriških Hrvatov v naporih za zmago v tej vojni.

Poslala je pozdrave Rooseveltu, Churchillu, Stalinu in Čiangkajškemu, vodju osvobodilne fronte Jos. Brozu, predsedniku Hrvatskega narodnega kongresa Zlatku Balokoviću, predsedniku južnoslovanskih Američanov Loušju Adamju in mnogim drugim.

Resolucija za odobritev Hrvatskega narodnega kongresa je dobila precej nasprotovanja, a je bila sprejeta, ker ni odobrila samo omenjenega kongresa, nego ob enem obsoja izdajsko delovanje Ante Pavelića in pa ruvarjenje Srbske narodne obrane v Ameriki proti Hrvatom.

Resolucija, s katero bi se HBZ izrekla za ustanovitev hrvatske republike, je bila odklonjena z motivacijo, da je prva naloga izgnati fašiste iz Hrvatske, potem pa naj narod sam odločuje o obliki svoje vlade.

Predlog za uvedbo veroučnega v zavetišču, ki ga ima HBZ v Des Plaines, Ill., je bil odklonjen s 146 proti 82 glasovi. Enako je bil odbit na prejšnjih konvencijah, ker imajo otroci, ki žele verouk, ali pa njihni varuhi, pravico pošiljati učence iz tega zavoda v bližnjo katoliško šolo.

V načelnem oziru v HBZ po konvenciji torej ne bo kakih večjih razlik od dosedanjih njene politike, včlic spremembam v glavnem odboru.

Najdalekosejšnja sprememba je pač v uredništvu. Dosedanji urednik hrvatskega dela "Zajedničara", Milan Petrak, ki velja za zelo sposobnega v tem poslu, si je nakopal toliko nasprotnikov, da je izgubil svoj mandat. Njegov protikandidat Filip Vukelić, urednik "Jugoslovanskega Glasnika" v Chicagu, je Petračka porazil z dvema glasoma večine. Ko je bil Petrak prvič izvoljen, so agitirali zanj na vse kriplice komunisti, ker je bil član njihovega tabora. A pozneje se je z njimi sprl in na tej kot na prejšnji konvenciji so agitirali proti njemu. Novi urednik ni bil izvoljen radi tega, ker ga bi kdo smatral sposobnejšim kot je sedanjji, pač pa iz ključavnosti do starega. Petrak je bil nasprotnik HNK in Narodni Glasnik je pred in med konvencijo o njemu pisal, da se družu z domobranci (hrvatskimi fašisti).

Enako so si prizadevali spraviti iz gl. urada predsednika Ivana Butkovića, ki je pripadal isti kombinaciji "blokova" kakor urednik Petrak in podpredsednik Boić. Butković je bil izvoljen z dvema glasoma večine.

Padel pa je podpredsednik Wm. Boyd-Boić. Porazil ga je John P. Ladešić iz Etne, Pa., s 155 proti 124 glasovi za Boića. Za predsednika nadzornega odbora je bil izvoljen Jakov Mance. Dosedanji je bil Matt Orešković.

Dr. Pavlinac je v kandidiranju za vrhovnega zdravnika dobil 170 glasov in njegov pro-

tikandidat dr. Arch 97. Pravni svetnik Zajednice odvjetnik J. Marohnić je dobil 143 glasov in njegov protikandidat Anthony Lucas 128.

"Narodni Glasnik" razlaga izid volitev z ugotovitvijo, da je prišla v urade večina progresivnih kandidatov.

Konvencija je priznala unijo pisarniških nameščenecv v gl. uradu, odklonila pa je resolucijo, da naj imajo tudi ženske, ki so članice in delegatice, pravico kandidirati v vse urade HBZ. Sedanja pravila jim to zabranjujejo in ta konvencija jih ni hotela spremeniti.

SEJA KLUBA ŠT. 1 JSZ

Chicago. — Ta petek dne 24. septembra ob 8. zvečer bo redna seja kluba št. 1 JSZ. Gotovo bo tudi na tej veliko vzorokov za razpravo, kajti dogajajo se po svetu velike reči in tudi v naši javnosti je precej zanimivega, o čemer je vredno imeti diskuzijo. — J. O.

Tudi premogarji tvegajo

Premogarji nimajo, nikoli varnega dela, pa naj bo vojna ali ne. Dne 16. septembra se je v rovu blizu Harlana, Ky., dogodila eksplozija, v kateri je bilo izmed dve sto premogarjev 19 zajetih in strupenih plin. Nekateri so oti, a druge so prinesli mrtve na površje.

TISKOVNI FOND PROLETARCA

- XVI. IZKAZ
- Pittsburgh, Pa. Joseph in Frances Hrvatin \$2.
 - San Jose, Calif. Mary Fermer \$2.85.
 - Cleveland, O. Slovenska sekcija za brezposelno podporo, preostanek blagajne \$16.64. (Poslal John Kriebel.)
 - Waukegan, Ill. Po \$1: Martin Judnich in Frank Mihev, skupaj \$2. (Poslal Martin Judnich.)
 - Chicago, Ill. Filip Sober \$2; po \$1: Ludvik Katz in John Turk, skupaj \$4. (Poslal John Turk.)
 - Chicago. Victor Zupančić \$5.00. (Izročil F. Zaitz.)
 - Bridgeport, O. Louis Bergant \$1; po 50c: John Vitez, Joseph Snoy, George Vucelich, Joseph Skoff, Rose Skoff, John Vidmar in Frank Kolenc; po 25c: Frank Zdešar in John Sodnikar, skupaj \$5. (Poslal Joseph Snoy.)
 - Hermine, Pa. Mary Bratoš (Gowanda, N. Y.) \$1; Anton Zornik 50c in John Matekovich (Gowanda, N. Y.) 25c, skupaj \$1.75. (Poslal Anton Zornik.)
 - Mt. Harris, Colo. Anton Dolinar \$1.00.
 - Rock Springs, Wyo. Frank Grum \$1.25. (Poslal John Pintar.)
 - Cleveland, O. Neimenovana \$5. (Izročil Tone Garden.)
 - Barberton, O. Frank Anderloh 50c. (Poslal Mike Kopsch.)
 - Blaine, O. Louis Androna 25c.
 - Cleveland, O. Po \$5: Joseph F. Durn in John Filipich, skupaj \$10. (Poslal Jos. F. Durn.)
 - Detroit, Mich. Kathy Junko 75c.
 - Girard, O. Po \$1: John Petrich in Andrew Krvin, skupaj \$2. (Poslal Andrew Krvin.)
 - Cleveland, O. Vincenc in Rose Jurman \$10; po \$5: Leo Poljšak in družito vodnikov venec 126 SNPJ, skupaj \$20 (Poslal Anton Jankovich.)
 - Walsenburg, Colo. Edward Tomšić \$1.00.
 - Johnstown, Pa. Po \$1: John Jančar, Jacob Gabrenja st., Anton Gabrenja, Louis Cerv, John Bombach in Louis Karish (No. Braddock, Pa.); Ignacij Groznik 50c, skupaj \$6.60. (Poslal Frank Cvetan.)
 - Skupaj \$87.49, prejšnji izkaz \$1,263.88, skupaj \$1,351.37.

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING CO.

Tel. MOHAWK 4707

1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Narodnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Noslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago 23, Illinois

Masses Sacrifice, Owners Profit

Why do we harp incessantly upon the demand that the profit system be abolished and that industry be socialized for the welfare of everybody?

Those questions have come to us from time to time and our answer always has been the same.

The fact that private profit is being made from the war pollutes the social body and makes unfair all that we are being asked to do and all that we must do to win the war.

The restrictions and compulsions that are being fastened upon us all would be right—because they are necessary—were it not for the fact that a few people are profiting while the great mass of Americans are sacrificing.

Freezing workers on the job, establishing ceilings on wages, boosting tax levies, pressing for "more than 10%" savings, taking wives from their homes and sending them to industry—all these things would be right and social if we were really doing it for the common welfare.

But all those things are bitter pills to swallow when we read of the monstrous income that a few executives are taking, of the mounting profits which corporations are keeping—and especially when we consider that, if the war were to end today, the same group that always has milked the workers would be in a position to keep right on doing so.

The very sacrifices that the common people of this country are making—sacrifices of ease, sacrifices of pleasure, sacrifices of freedom, make the Socialist demand for the end of the private-profit system a must—if democracy is to survive the war and the reconstruction era which follows it.—Reading Labor Advocate.

Uncle Sam Pays for "Flood" of "Ads"

Those leaders of Congress, charged with the duty of devising new tax schemes to help defray our tremendous war expenditures, might very well give a little attention to the way "Big Business" is squandering tens of millions on radio, magazine and newspaper advertising.

The "Wall Street Journal" describes an "advertising flood" which this year will reach at least \$2,000,000,000—or \$15.18 for every man, woman and child in the country.

The "Journal" points out that this showing is being made "in the face of a declining supply of civilian goods which manufacturers have to sell to wholesalers and retailers, and the stores have to sell to the public," and also to a paper shortage which forces newspapers and magazines to curtail their pages.

No one can blame a business man for indulging in legitimate advertising expenditures, but when concerns, which have nothing to sell to the public, spend money like "drunken sailors," it is time for someone in authority to ask, "Why this extraordinary generosity?"

The answer will not be hard to find. "Big Business" is advertising because it would rather give the money to the magazines, the newspapers and the radio companies than to turn it over to Uncle Sam in the form of excess profits taxes. Putting it another way, Uncle Sam is actually footing the bill for about 90 per cent of the gorgeous "full-page ads" and he is also contributing to the fabulous salaries paid to radio artists—and a lot of commentators who are anything but artists.

The net result of this "spree" is that the Treasury is losing a tremendous sum. While this waste is tolerated, how can any member of Congress add to the tax burdens of poor citizens who scarcely earn sufficient to keep body and soul together?—Labor.

IN THE WIND

From THE NATION

The OPA, says the Washington Review of the United States Chamber of Commerce, "has found it expedient to send a personnel specialist to Chamber headquarters to discuss the names of business men who could assist Chester Bowles, OPA general manager, put the agency on a business-like basis... The Chamber staff gladly cooperated."

Many Negro women placing want ads in suburban New York newspapers now specify that they will work only in Christian homes.

The Casa Italiana at Columbia University, now known informally as the Red Cross Building, still bears this inscription above its entrance: "Italy, Mother of Arts—Once Our Guardian and Still Our Guide."

A New York bookstore offers Frederick Palmer's "This Man Landon" for ten cents.

"The forced resignation of Sumner Welles in his contest with the fascist elements of the State Department aroused wider comment." The Daily Worker? No. The Merchant's Point of View, a column in the business section of the New York Times.

When Lucius Cliett, a Negro jeweler of Albany, Georgia, bought \$3,000 worth of war bonds, the Albany Herald quoted him as saying, "I am buying shares of freedom," and the Atlanta Journal editorialized thus: "It would be difficult to persuade Lucius Cliett that he is underprivileged or down-trodden by a ruthless majority. His ability and industry and thrift have met with abounding success in a small city in the Deep South, where—the radicals and the busybodies at the North will tell you—the Negro has no chance."

A Handbill advertising the Cure, official organ of the American Army for the Abolition of Poverty, says it is "first in all history to advocate the abolition of Interest, Taxes, Unemployment, Poverty, and Crime for monetary gain, by sure and peaceful methods without disturbing private ownership. A sure cure for Fascism, Nazism, Socialism, and Communism."

FESTUNG EUROPA: Sudeten Germans are complaining that all

the best political jobs go to Germans imported from the Alt Reich. The former Sudeten leaders are forgotten... A Belgian shot a Nazi policeman from a moving street car. The car was stopped and searched, but no revolver was found and nobody had seen the shooting... Anton Mussert, Holland's Quisling, has had to give his two personal riding horses to local Nazis. He appealed to General Friedrich Christiansen, German military commander of Holland, but his appeal was turned down.

LATEST MOVE BY "LAWYERS' UNION"

Talk about a "closed shop" for organized labor! Nothing labor unions have ever proposed approaches what the "lawyers union," with the aid of the courts, is attempting to put over in Maryland, within a few miles of Washington.

The judges of the Frederick-Montgomery Circuit Court announce that lawyers cannot file pleadings in their court unless they live in the county where the case originates or employ as associates lawyers who do live in that county.

Of course, these judges are members of the "lawyers' union." Some of them may expect to go back to small towns to practice. In that event they do not propose that "outside" lawyers, even if they belong to the "lawyers' union," shall deprive them of any of their home-town cases.

The "big-town" lawyers expect to appeal to the highest courts. There they hope to find on the bench "big-town" lawyers who will overrule the Frederick-Montgomery judges.

To us, it looks like a "jurisdictional dispute." We have no desire to interfere, except to point out that the "lawyers' union" is not in a position to criticize ordinary trade unions.—Labor.

Customer: Why don't you advertise?"

Village Storekeeper: "No sir! I tried that once and it pretty near ruined me."

Customer: "How was that?" Storekeeper: "Why, people came in here and bought darned near everything I had."

If anybody reports you not to be an honest man let your practice give him the life.—Marcus Antonius.

THE MARCH OF LABOR

AFTER THE PANIC OF 1873 THERE WERE ONLY 8 OR 9 NATIONAL TRADE-UNIONS AS COMPARED TO THE PRE-PANIC TOTAL OF 30.

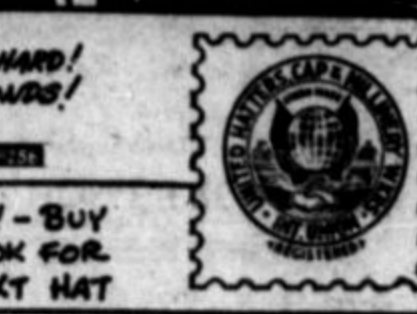
WISCONSIN IN JAN, 1932, ADOPTED THE FIRST STATE UNEMPLOYMENT INSURANCE LAW.

IN WORLD WAR I ORGANIZED LABOR WAS REPRESENTED ON EACH DISTRICT EXEMPTION BOARD ADMINISTERING THE CONSCRIPTION LAW.

HIT HITLER HARD! BUY MORE BONDS!

KEEP UP THE GOOD FIGHT! - BUY UNION LABEL GOODS. LOOK FOR THIS LABEL IN YOUR NEXT HAT

Challenge To Progressives

Not all the important news in Canada is being made by the Messrs. Churchill and Roosevelt and their retinues of military experts. Far less spectacular, perhaps, but hardly less significant from a long-range view is the political revolution brewing in the Dominion—a revolution marked by the astonishing show of strength of the Cooperative Commonwealth Federation, Canada's rapidly growing progressive movement.

In four by-elections, Prime Minister W. L. Mackenzie King's Liberal (actually conservative) Government lost every one of the contested seats to political forces representing labor, progressive, and nationalist views. Two of the four seats were captured by the amazing CCF.

Even more impressive, however, was the provincial election in Ontario. There, the Liberal Party suffered one of the most humiliating reverses of its career when its legislative strength was slashed from 59 to 14 seats. The CCF, starting the campaign without a single seat in the legislature, rolled up victories in 34 districts, and thus came from nowhere to become the official opposition in the Ontario legislature—the ranking it already holds in the provincial governments of Columbia and Saskatchewan.

M. J. Caldwell, leader of the CCF who will doubtless become Prime Minister of Canada in a few years if the present trend continues, hailed the victory as showing that "Canada is on the march to economic and social freedom."

The CCF is committed to a sweeping program of social and economic reconstruction—public ownership or complete control of war industries, nationalization of banks and other financial institutions, replacement of 51-a-year men by full-time paid state officials, 100 per cent taxation of all profits above four per cent, establishment of maximum individual income with 100 per cent taxation of all income in excess of the maximum allowed, public ownership of utilities and transportation, compulsory, interest-free loans for financing the war, and abolition of the Canadian Senate, the upper house of the Canadian Parliament, whose members are appointed for life.

It is extremely significant to note that in some areas in Canada the challenge of the CCF has become so great that Conservatives and Liberals are composing their "differences" to stand solidly united against the advancing progressive movement, thus paving the way for genuine political realignment with conservatives in one camp and progressives in the other.—The Progressive.

WHAT HAPPENS WHEN HOME FRONT ARMS MAKING STOPS

CUMBERLAND, Md.—A sample of what is likely to happen when the nation's industry is converted from a war to a civilian basis is being given by the Kelly-Springfield plant here as it switches from ordnance to tire production.

The company announced this week that 3,596 of its 5,000 employees will be turned adrift during the next 30 days. All women employees, of whom there are 2,500, are to be released.

WISDOM

War protects the fool who makes mistakes and persecutes the wise man who dares to say they have been made.—James Hilton.

A PRAYER

(This quaint prayer hangs outside the door of the refectory of the Chester Cathedral, England.)

Give me a good digestion, Lord, And something to digest; Give me a healthy body, Lord, With sense to keep it at its best. Give me a healthy mind, good Lord, To keep the good and pure in sight.

Which, seeing sin, is not appalled, But finds a way to set it right.

Give me a mind that is not bored, That does not whimper, whine or sigh;

Don't let me worry overmuch About the fussy thing called "I."

Give me a sense of humor, Lord, Give me the grace to see a joke, To get some pleasure out of life And pass it on to other folk.

By DANIEL BELL in The New Leader

When the resignation of Mussolini was first announced, stocks on the Wall Street exchanges fell rapidly, while stocks in the City, London's exchange, rose rapidly. There is a simple answer for this puzzling discrepancy, one that points up different relationships to the war on both sides of the Atlantic.

Wall Street stocks fell because people sold war issues; aircraft, ships, chemicals. They felt that huge war profits were no longer assured.

In London people bought post-war issues: Ceylonese tea, Malayan rubber, East Indies tin. Their profits rigidly limited in war-time, they were plunging on the hope of future riches when territories were to be retaken and exploited again.

But that was Wall Street and The City. The common people have a different stake at this war. They want the defeat of fascism, in order to rebuild their trade unions and their democratic parties, for the chance to fight for social progress and a decent way of the world.

So, back the attack, by War Bonds!

The Natl. Industrial Conference Board complains that the corporations are paying so much taxes that they aren't going to have enough money to survive the period of post-war adjustment.

Considering the labor records of most of them, maybe it isn't such a bad idea.

A man must first govern himself ere he is fit to govern a family.—Sir Walter Raleigh.

IT'S TIME SOME ONE TOLD "F. D." ABOUT IT

Conduct of Washington Bureaucrats Has Made the People "Boiling Mad"; Treatment Given Rail Workers is Example

If this administration suffers a crushing defeat in the November, 1944, elections, the bureaucrats will be largely responsible. Every politician knows that all he has to do, if he wishes to win a rousing cheer from an apathetic crowd, is to say: "Let's drive the bureaucrats out of Washington!"

From one of the President's staunch supporters comes this warning: "The people are boiling mad. I am afraid when they go to the polls, their chief desire will be to drive into oblivion every one who even looks a bureaucrat."

Some of Mr. Roosevelt's advisers sense the coming revolt. They explain: "F. D.'s not responsible; he doesn't know what is going on."

If he doesn't know, it is high time some one told him.

He should know, for example, how workers of all classes are being kicked around by certain bureaucrats. "Czar" Eastman's latest outburst against the rail unions is a splendid illustration. The failure to take favorable action on the extremely modest wage increases sought by grossly underpaid railroad workers is another.

The railroad workers have been among the President's most devoted supporters. They have played a leading role in every one of his political contests, and always they have been on his side.

They can't understand why he permits the bureaucrats to kick them around. Being human, of course, they are resentful. They never ask for anything more than an "even break." Certainly they are entitled to that.—Labor.

When In Rome, Do As The Romans Do, Negro Soldiers in Georgia Told

ATLANTA—Negro soldiers stationed at Camp Stewart were told by their commanding officer Sept. 7 to "stay out of white places and sit where you're supposed to on trains and buses."

These instructions were part of a memorandum prepared by Brig. Gen. E. A. Stockton, in charge of the anti-aircraft training center for Negro troops. The memo said, in part:

"Slave owners were mostly good-hearted Christian people, good to the slaves. Only a few were bound to be cruel..."

"Slavery was ended by white people who thought it was wrong. The Negro could never have gotten out of it by himself..."

"A slave had no rights. You have as many rights as anyone, especially in the Army. You are treated like any other soldier. The government has spent a lot of money on you..."

"The commanding general at Camp Stewart and his staff guarantee that there will be no discrimination between white and colored..."

"While you are in Georgia you must obey the laws of the state. They are not like the laws of New York or District of Columbia... Stay out of white places and sit where you are supposed to on trains and buses. Above all don't say or do anything that somebody might take as an insult to any white or colored woman..."

"Don't start conversations with white strangers... A good soldier doesn't have time to fool with his home town politics or to go around telling other soldiers how to run the country..."

"Things have been as they are in the south for a long time. When in Rome do as the Romans do."

WHY A SALES TAX IS VICIOUSLY UNFAIR

Why is the sales tax denounced as unfair by organized labor and by all genuine Progressives? Here is the reason, stated in the simplest possible terms:

A ten per cent general retail sales tax would take on the average eight and one-half per cent of the income of a person earning \$500 a year; six per cent of the income of a person with a \$2,500 income, and three and one-half per cent of the income of a person with a \$10,000 income. The higher one's income, the lower the sales tax rate.

Or, as Secretary of the Treasury Morgenthau once put it, "It bears disproportionately in the low income group, whose incomes are almost wholly spent for consumer goods. It, therefore, encroaches harmfully upon the standard of living."—Labor.

'Disgustingly Inadequate'

The court-martial in the case of Col. William T. Colman at Selfridge Field has done a grievous injury to the good name of the armed services, to the cause of inter-racial harmony, and to simple justice. Representative Paul W. Shafer, with whom this newspaper seldom agrees, has called the military court's decision "disgustingly inadequate." We endorse that opinion 100 per cent, and call upon the War Department and President Roosevelt to rectify a serious miscarriage of justice.

Col. Colman was found guilty of wounding a Negro soldier and of drunkenness on four occasions. The nine colonels who judged him decided, however, that none of these offenses constituted conduct "unbecoming an officer and a gentleman." They decided that shooting a private was no more serious an offense than discharging a pistol "through carelessness." Instead of dismissing him from the service they merely demoted Col. Colman to his permanent rank of captain. That is about the same as assessing a \$10 fine against a civilian who had run amok with a shotgun on State street.

Two questions emerge from this exhibition of military jurisprudence. First, if getting drunk on duty and shooting a private is not conduct "unbecoming an officer," what kind of standards prevail in the United States Army? Second, what is the purpose of a court-martial—to apply the disciplines of strict accountability, or to surround an officer with a protective cordon of fellow officers?

Civilians will be reluctant to believe that the Colman case represents a fair expression of Army attitudes toward official misconduct. Their faith can be confirmed in only one way—by executive action to set aside a pusillanimous verdict and bring Col. Colman to justice. The responsibility goes straight to Secretary Stimson and the President.—The Chicago Sun.

Words, Words, Words!

History will have its little ironies... Winston Churchill delivered a rather unskillful message to Stalin with his Harvard speech for a U. S.-Britain permanent alliance. He made it so pointed as to harp on the "common language" argument, and put a plug in for "Basic English," the 850-word system of teaching the language all over the world (devised by I. A. Richards and C. K. Ogden)... The Kremlin probably got the hint, but there may have been some chuckles. For the world's greatest organizer of "Basic English" schools just happens to be Ivy Low Litvinoff, the ex-Ambassador's wife—who established the Richards-Ogden system in many of the Russian schools!...

Churchill seemed to be making an uncommon number of slips. His lapsus linguae about the airplane, that marvelous invention which he referred to as an "infernal (for internal) combustion machine," was amusing. But what got our dander up was his phrase exhorting us to get together with Englishmen for a great wonderful alliance—said Winnie, "Let us have a Boston Tea Party about it!" Now either Mister Churchill didn't know what that particular Tea Party was like—or he thinks that our native traditions about the American Revolution have just dissolved into little jokes. British papers please copy: we were mad when Kenneth Roberts poohpoohed 1776 and all that (in "Oliver Miswell"), and we think W. Churchill, Conservative, might show a little more respect for the past...—Matthew Low in The New Leader.

WHEN JAM MAKERS' WAGES WERE BOOSTED

A friend from Canada tells this story, "Just to illustrate the difference in the way Dominion officials treat labor unions and business concerns": Canadians are fond of their jam. Probably they got the habit from the Old Country. Some time ago the government discovered the jam supply was running short. When makers of jam were consulted, they said the jam business was not sufficiently profitable—in other words, their wages were not high enough—and that they wouldn't make any more jam unless they could get more money.

When members of a labor union say they will not work until they get more money, officials in Canada, and in the United States, too, call it a strike. When the jam makers refused to make more jam until they got more money, the Canadian officials didn't mention the word "strike."

They didn't say: "We won't do a thing for you until you are back on the job." That's the way they talk to labor unions, but that isn't the way they talk to business men.

Instead of threatening the jam makers, the Canadian officials called them together, locked the door and, in secret session, worked out a subsidy scheme which was satisfactory to the jam makers. In other words, the government raised the jam makers' wages to a satisfactory figure and the jam makers went back to making jam.

Some one in Parliament suggested that the people of Canada should know who got the subsidies, but the government said that might embarrass the business men. The government doesn't worry about embarrassing workers when wages are being discussed.—Labor.

Little Luther

"Ah," intoned Mr. Dilworth happily. "I see we can still have faith in higher education."

"Hu?" grunted Little Luther, looking up from the comics. "Are you needling me about my home work, Pop?"

"In a way, Luther, in a way. If you study real hard, my boy, I'll see that you go to Cornell when you get ready for college. Now there is an educational institution of which we can all be proud, my son."

"What'd they do, Pop, give a degree to Hoover?"

"No, Luther. Mr. Hoover is a Stanford man. A mighty fine college that, too. But Cornell has outstripped them."

"Outstripped, Pop? You mean, Gypsy Rose Lee is on the campus?"

"Tush and twaddle, Luther. Cornell is a man's institution with no lascivious undercurrents."

"A male jail with no lewd nude, huh, Pop?"

"Luther! Stop it! We were discussing Cornell as an example of the better class higher educational processes of this nation. Cornell has led the way."

"What have they done, Pop? Re-

fused to play football with Harvard 'cause F. D. R. went there?"

"Nothing of the kind, Luther. The trustees of Cornell simply bought a newspaper and gave it to that great American, Frank Gannett. They prevented any disgrading New Deal influence from obtaining possession of the property and using it to poison the minds of the people."

"Frank Gannett is against poison, Pop? Or isn't he the same guy who tried to suppress anti-fascist books and who thinks labor ought to be outlawed, and..."

"Yes, Luther Mr Gannett is a true patriot, and Cornell has recognized his great significance as a leader of American thought. Cornell and Gannett will go down in history, together!"

"You think, Pap, Cornell might get a new school yell, like..."

"Like what?"

"Like this: 'Rickety, rickety, rackle, 'Frank Gannett's in at tackle; 'Smash the New Deal and the war; 'Down, oh down with F. D. R. 'Cornell, Cornell and Frank Gannett, 'We'll get those labor unions yet.' 'Luther,' shouted Mr. Dilworth, 'that's foul.'"

"You mean me or Cornell laid an egg, Pop?"

Kings and their subjects, masters and slaves, find a common level in two places—in the foot of the cross and in the grave.—Colton.

Base envy withers at another's joy, and hates the excellence it cannot reach.—Thomson.

